

LAPSIPERHEIDEN SOSIAALITYÖN RAPORTTI 1.1. – 31.8.2019

Henkilöstö

Lapsiperheiden sosiaalityön henkilöstöön kuuluu perhepalvelujen päällikkö, toimistos sihteeri, vastaava sosiaalityöntekijä, neljä sosiaalityöntekijää, kolme sosiaaliohjaajaa, lastenvalvoja, kaksi lapsiperhepsykologia (joiden työpanoksesta 0,5 on päivähoidossa), vastaava perheohjaaja, kaksi perheohjaajaa, kaksi nuorten avohuollon ohjaajaa, kaksi perhetyöntekijää ja kotipalvelutyöntekijä. Tarkasteluvälillä kaikissa viroissa ja toimissa on pätevät työntekijät.

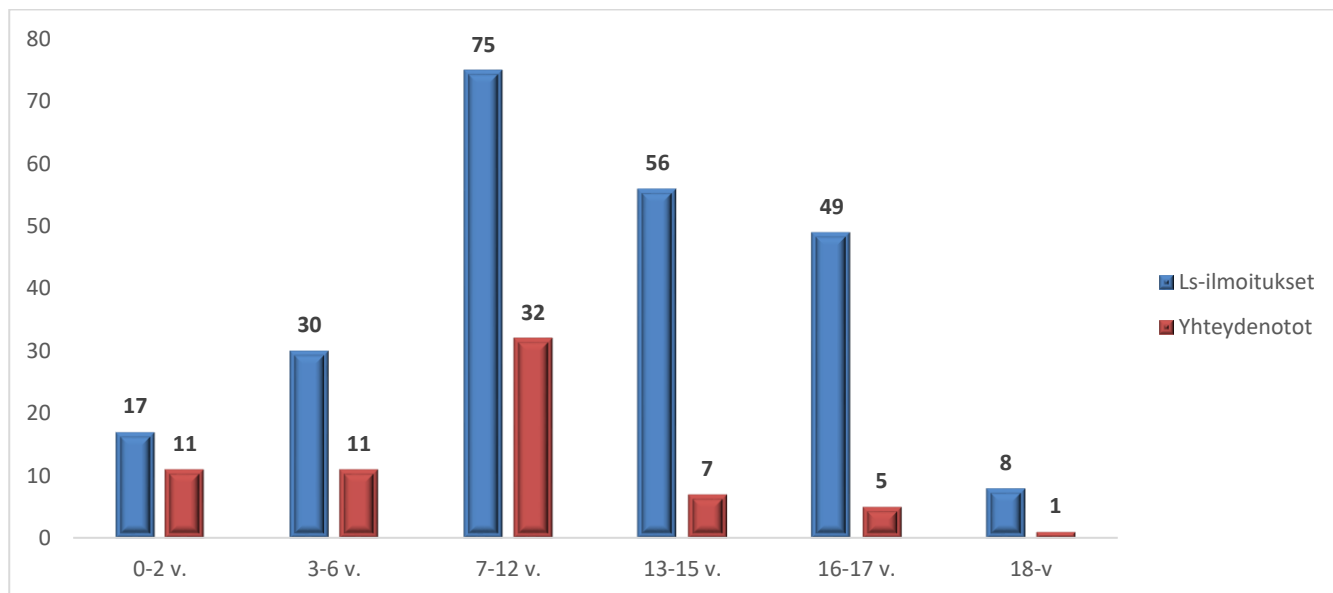
Lapsiperheiden sosiaalityössä aloitti 1.7.2019 vastaava sosiaalityöntekijä, joka asiakastyön ohella toimii asiantuntijatukena työntekijöille sekä vastaa sosiaalityöntekijöiden ja -ohjaajien perehdyttämisestä, asiakastyön koordinoinnista ja kehittämistyön jalkauttamisesta käytännön työhön. Avoinna ollut määräaikaista ammatillisen tukihenkilön toimeksi ei täytetty, koska toimeen valittu henkilö peruutti hakemuksensa. Varhaisen tuen tiimin perustamiseen liittyen 1.4.2019 ko-keiluluonteisesti perhetyöntekijän äitiyslomasijaisuuden vakanssille palkatun kotipalvelutyöntekijän työtehtäviä tarkennettiin tarkasteluvälillä siten, että hän tekee osin myös perhetyötä.

Lapsiperheiden sosiaalityön pitkäaikaisena tavoitteena on ollut koko tiimin siirtyminen samoihin tiloihin ja tähän tavoitteeseen pyritään rakentamalla kaupungintalon toimipisteeseen lisää avokonttoreita, jonne vanhalla virastotalolla työskennelleet siirtyvät syyslokakuussa 2019.

Tarkasteluvälillä etätyöoikeuksia on lisätty siten, että virassa olevat voivat tehdä etätöitä yhden kokonaisen työpäivän kuukaudessa ja lisäksi kolme tuntia viikossa. Toimessa olevat voivat tehdä etätöitä kolme tuntia viikossa. Kannettavien ja mobiililaitteiden käyttöä palaverissa ja asiakastyössä on lisätty.

Saapuneet lastensuojeluilmoitukset ja yhteydenotot

Tarkasteluvälillä on kirjattu 179 lastensuojeluilmoitusta ja vuoden alusta lukien yhteensä 441 ilmoitusta. Yhteydenottoja on vastaavasti kirjattu 32 ja vuoden alusta lukien 73. Kesäaikana on kirjattu selvästi vähemmän ilmoituksia ja yhteydenottoja kuin alku vuonna. Samoin kuin aiempina vuosina myös kuluvana vuonna alle kouluikäisistä lapsista on tehty vähemmän lastensuojeluilmoituksia kuin tätä vanhemmista lapsista. Yhteydenottoja on tehty enemmän alle kouluikäisistä ja alakouluikäisistä lapsista kuin tätä vanhemmista.

Kaavio: lasten lukumäärä ikäryhmittäin, joista on kirjattu aikavälillä 1.1. – 31.8.2019 lastensuojeluilmoitus tai yhteydenotto.

Yleisimpiä lastensuojeluilmoitusten taustalla olleita syitä ovat niin tarkasteluvälillä kuin koko kuluneena vuonnakin olleet sekä vanhempien että lasten päihteiden käyttö ja nuoren rikollisuus. Yleisimpiä tekijätahoja ovat olleet sosiaalipäivystys, poliisi ja terveydenhuolto. Yhteydenottoja ovat kuluvan vuoden aikana tehneet eniten vanhemmat, koulu ja neuvola. Kesäaikaan vanhempien ohella eniten yhteydenottoja ovat tehneet sosiaalipäivystys ja muut läheiset.

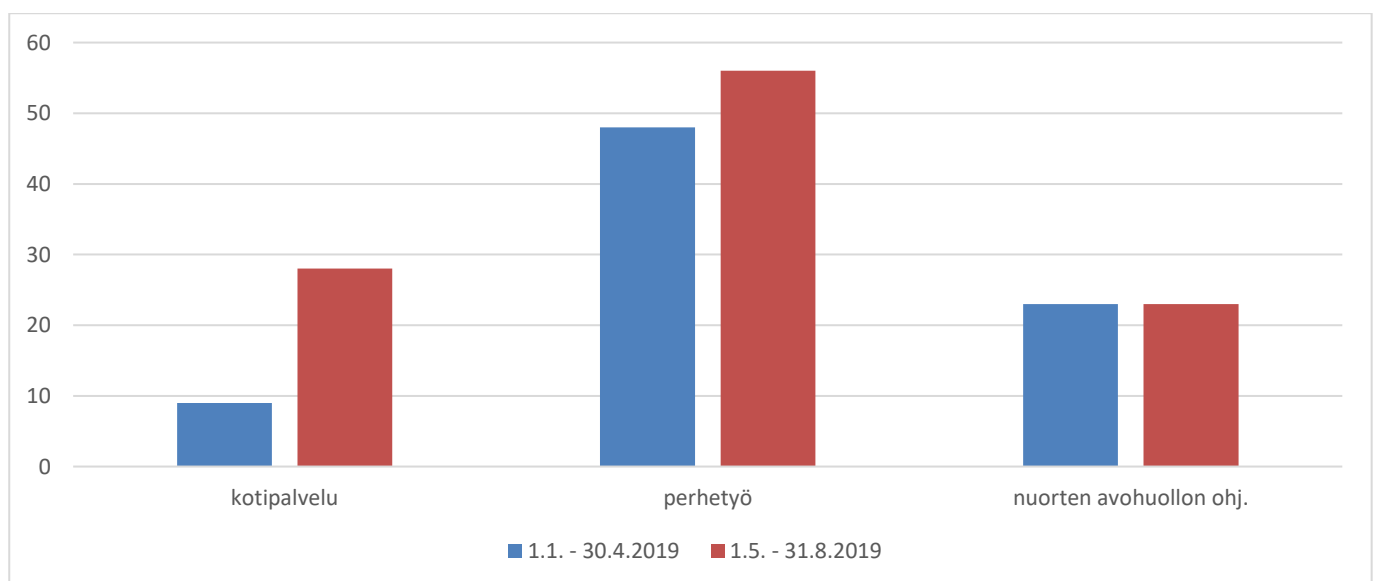
Tehdyt palvelutarpeen arvioinnit

Tarkasteluvälillä on valmistunut 78 ja vuoden alusta lukien yhteensä 143 palvelutarpeen arviointia. Valmistuneiden arviointien perusteella 23 lapsen asiakkuus jatkui sosiaalihuoltolain mukaisena lapsiperheiden sosiaalityön asiakkuutena ja 55 lasta perheineen ohjattiin peruspalveluihin tai palveluntarvetta ei todettu. Lastensuojelun asiakkuuksia ei palvelutarpeen arviointien perusteella alkanut. Lastensuojelun asiakkuus alkaa usein siten, että sosiaalihuoltolain mukaiset tukitoimet todetaan riittämättömiksi ja lapsi siirtyy lapsiperheiden sosiaalityöstä lastensuojeluun ilman erillistä palvelutarpeen arviointia.

Sosiaalihuoltolain mukainen lapsiperheiden sosiaalityö

31.8.2019 lapsiperheiden sosiaalityön neljässä aluetiimissä on yhteensä noin 100 sosiaalihuoltolain mukaista asiakasta ja tämän lisäksi palvelutarpeen arvioinnissa olevat asiakkaat. Kolme aluetiimeistä muodostuu sosiaalityöntekijä sosiaaliohjaaja työparista ja yksi tiimeistä muodostuu sosiaalityöntekijästä, jonka työajasta 50 % on aluetyötä ja 50 % palvelutarpeen arviointia. Tämä tarkoittaa, että alueen sosiaalityöntekijä vastaa keskimäärin 30 sosiaalihuoltolain mukaisesta asiakkaasta.

Lapsiperheiden sosiaalityön tukitoimia on tarkasteluvälillä pystytty omana työnä tarjoamaan useammalle perheelle kuin alku vuonna. Kotipalvelun henkilöstöresurssia lisättiin 1.4.2019 lähtien, minkä seurauksena omana työnä toteutetun kotipalvelun käyttö on yli kaksinkertaistunut. Lapsiperheiden sosiaalityössä ei tarkasteluvälillä ole ostettu lainkaan kotipalvelua tai perhetyötä (2 ostopalvelua päättynyt alkukesästä, vammaispalvelusta kotipalveluostoja 6).

Kaavio: Lapsiperheiden sosiaalityön omana työnä toteutetun kotipalvelun, perhetyön ja nuorten avohuollon ohjauksen asiakasmäärät.

Tukiperheiden saatavuus parani kevään aikana, minkä seurauksena uusia tukiperhesuhteita on ollut mahdollista solmia. Tarkasteluvälillä 20 lasta kävi tukiperheessä ja 13 lasta tapasi ammatillista tukihenkilöään (+7 vammaispalvelun tukitoimena). Etukäteen ennakoimattomia huomattavia

kustannuksia ovat tarkasteluvälillä aiheuttaneet 2 nuoren tukiasuminen ja yhdelle lapselle toteutettu laitosmuotoinen sosiaalinen kuntoutus.

Tarkasteluvälillä lapsiperheiden sosiaalityössä on käynnistynyt uusi tukimuoto: toimeksiantosuhteiset tukihenkilöt. Tukihenkilön tehtävään saapui yhteensä 30 hakemusta, joista 13 henkilöä hyväksyttiin tukihenkilöksi. Tarkastelujaksolla kaksi tukisuhdetta on käynnistynyt ja useamman tukisuhteen alkamisesta on sovittu. Tukihenkilö on tuettavalle läsnä oleva aikuinen, jolle tuettava voi halutessaan purkaa ajatuksiaan. Tukihenkilön kanssa tuettava voi tehdä yhdessä mukavia ja tuettavan mielenkiinnon mukaisia asioita, kuten pelailla jalkapalloa tai käydä kulttuuritapahtumassa.

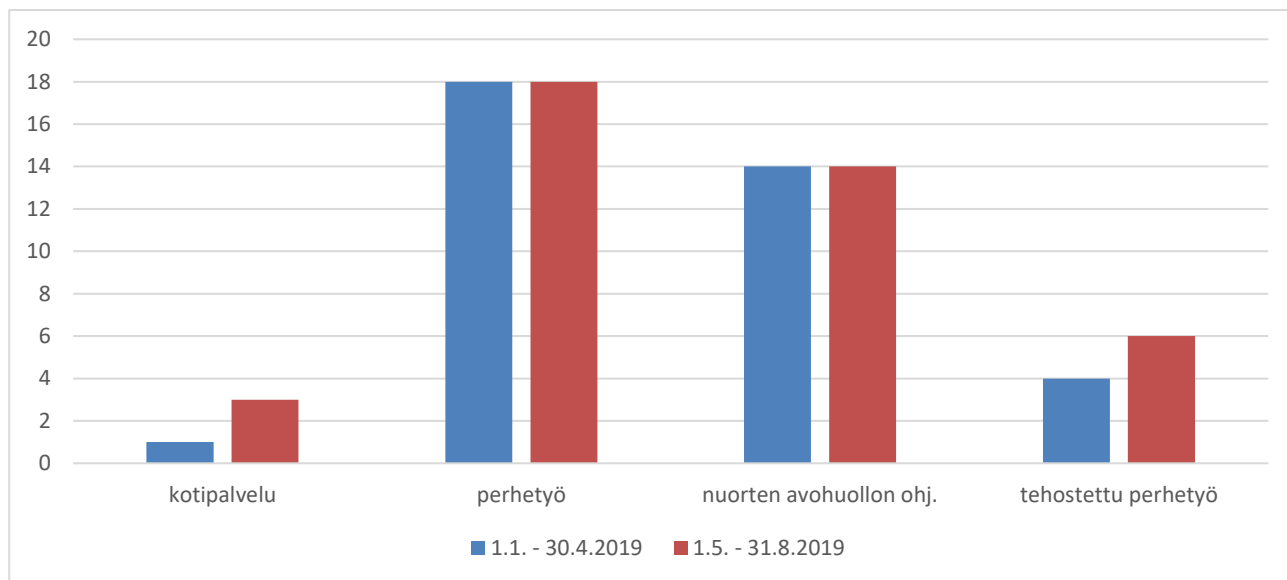
Sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin on talousarviossa 2019 varattu 302 000 euroa, josta kesäkuun loppuun mennessä on käytetty noin 180 000 euroa (59,6%). Vuoden 2018 alkuperäiseen talousarvioon oli varattu 211 000 euroa, josta kesäkuun loppuun mennessä oli käytetty noin 153 000 euroa (72,5%).

Lapsiperheiden psykologit

Tarkasteluvälillä lapsiperheiden psykologit ovat lapsiperheiden sosiaalityön/lastensuojelun tukitoimena tavanneet 32 asiakasta ja vuoden alusta lukien 42 asiakasta. Kaiken kaikkiaan lapsiperhepsykologit ovat tarkasteluvälillä tavanneet 115 asiakasta. Keskeisimpiä käyntien syitä ovat olleet vanhemmuuden tuki, perheen vuorovaikutuksen tuki, lapsen kuuleminen ja tuki, parisuhde/ero ja kriisityö.

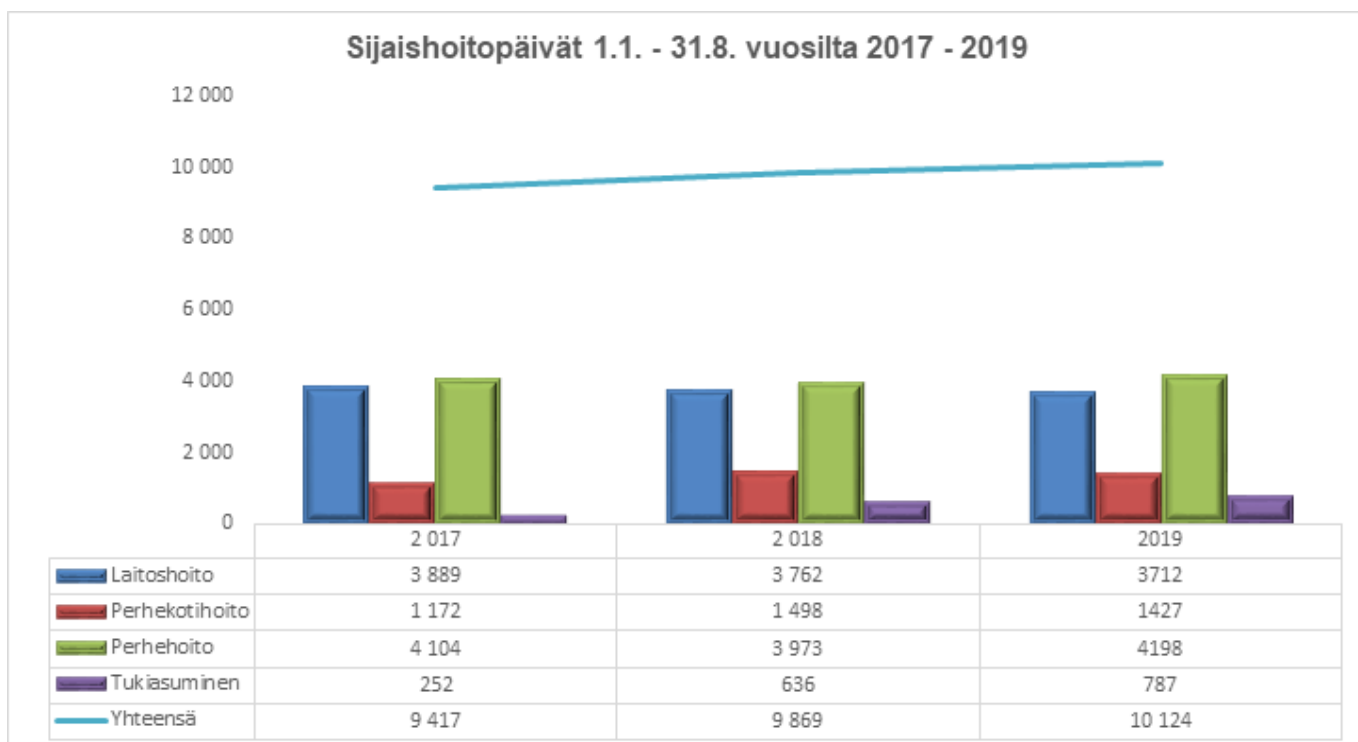
Lastensuojelu

31.8.2019 Naantalin lastensuojelussa on 115 asiakaslasta, joista noin puolet on avohuollossa ja puolet sijais- tai jälkihuollossa. Aluesosiaalityöntekijää kohti asiakkaita on keskimäärin 33.

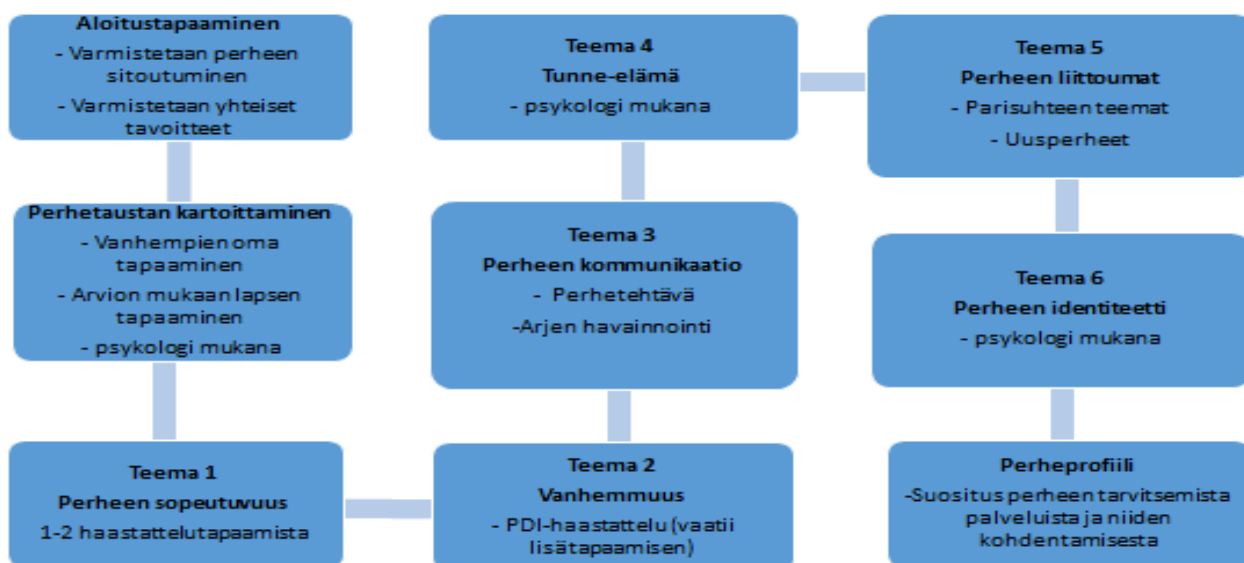
Kaavio: lastensuojelun omana työnä toteutetun kotipalvelun, perhetyön ja nuorten avohuollon ohjauksen asiakasmäärät

Lastensuojelussa perheiden palvelutarpeeseen on pääosin pystytty vastaamaan omana työnä. Erityisosaamista ja iltatyötä vaativaan perhekuntoutukseen on käytetty myös ostopalveluja. Lastensuojelun tukitoimena 20 lasta on käynyt tukiperheessä ja 20 lasta tavannut ammatillista tukihenkilökuntaa. Lisäksi valvottuja tapaamisia ja jälkihuollon tukea on ostettu yksittäisille lapsille/nuorille.

Kaavio: Sijaishoitopäivät hoitotyypeittäin 2017-2019 aikaväliltä 1.1. – 31.8.

Tarkasteluvälillä on vahvistettu 2 huostaanottoa, tehty 2 kiireellistä sijoitusta sekä 1 avohuollon sijoitus. Koko vuoden 2019 aikana on vahvistettu yhteensä 5 huostaanottoa ja tehty 8 kiireellistä sijoitusta. Tarkasteluvälillä on päättynyt 2 huostaanottoa, 2 lapsen sijaishuoltopaikaksi on muuttettu koti ja lisäksi 1 huostaanottohakemus on vedetty pois hallinto-oikeudesta nuoren tilanteen kohennuttua. Erityisen huolenpidon jaksoja ei tarkasteluvälillä toteutunut. 31.8.2019 toistaiseksi huostaanotettuna on 35 lasta, joista 16 perhehoidossa, 17 laitoshoidossa ja 2 kotona. Tarkasteluvälillä Turku maksoi Naantalille noin 230 000 € takautuvia sijaishuollon kustannuksia.

Kaavio: Perhearvioinnin prosessi (pohjautuu Bentowin ja Millerin perhearviointiin)

Tarkasteluvälillä lapsiperheiden sosiaalityön kehittämistyön tuloksena perhearvioinnin prosessi valmistui ja tukimuoto otetaan käyttöön 1.9.2019 lähtien. Kesällä lapsiperheiden sosiaalityö oli mukana Meri-Naantal Rotaryklubin golfkummi-hankkeessa. Tiimissä odotetaan toiveikkaina syyskuussa käynnistyvää Syty-hankkeen osana toteutettavaa kuuden päivän mittaista systemisen työskentelyn koulutusta sekä terveys- ja sivistystoimen kanssa yhteistyönä toteutettavaa

nuorten tunnesäätelyn tukemista käsittelevää koulutuskokonaisuutta. Lomakauden vuoksi koulutuksia on tarkasteluvälillä ollut vähän.

Tarkasteluvälillä Naantalin lastensuojelu on lähtenyt mukaan NYC-hankkeeseen, jonka tavoitteena on kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen erityisesti lastensuojelun asiakkaana olevien vanhempien kanssa työskentelyssä. Hanke on hakemusvaiheessa ja rahoitus on vielä epävarma. Naantalin lisäksi hankkeessa ovat mukaan Kaarina, Turku ja Salo. Naantalin lapsiperheiden sosiaalityö on myös mukana Turun alulle panemassa lapsiperheiden sosiaalityön ja palvelutarpeen arvioinnin maakunnallisten toimintaohjeiden laatimiseen tähtäävissä työryhmissä.

Talousarviossa 2019 perhehoitoon on varattu 366 099 euroa, josta kesäkuun loppuun mennessä on käytetty 240 808 euroa (65,8%) ja laitoshoidon on varattu 2 020 736 euroa, josta kesäkuun loppuun mennessä on käytetty 706 689 euroa (35,0%). Vuoden 2018 alkuperäisessä talousarviossa perhehoitoon oli varattu 352 360 euroa, josta kesäkuun loppuun mennessä oli käytetty 185 863 euroa (52,7%) ja laitoshoidon oli varattu 1 830 570 euroa, josta kesäkuun loppuun mennessä oli käytetty 1 052 072 euroa (57,5%).

Perheoikeudelliset palvelut

Naantalin lapsiperheiden sosiaalityön sosiaalityöntekijöiden ja -ohjaajien työkuormaa ovat tarkastelujaksolla merkittävästi lisänneet käräjäoikeuden pyytämät olosuhdeselvitykset, joita on vuoden alusta lukien valmistunut tarkasteluvälillä valmistunut 6 ja kesken on 3 selvitystä. Vertailuna vuonna 2018 olosuhdeselvityksiä valmistui koko vuonna 3. Perhetyön tiimissä käräjäoikeuden määräämät valvotut ja tuetut tapaamiset ja vaihdot ovat työllistäneet ja näissä on jouduttu käyttämään jonkin verran myös ostopalvelua.

Tarkasteluvälillä on vahvistettu 36 huolto- ja tapaamissopimusta, 39 elatussopimusta ja 18 isyyden vahvistamista. Luvut eivät merkittävästi eroa vuoden 2018 vastaavista luvuista. Lastenvalvoja on aktiivisesti mukana perheoikeudellisten palvelujen seudullisessa kehittämisessä, jonka keskiössä on seudullisen perheoikeudellisten palvelujen yksikön perustaminen. Tämän hetkisen arvion mukaan seudullinen yksikkö aloittaisi toimintansa vuoden 2020 aikana, mikä tarkoittaisi lastenvalvojan toimipisteen siirtymistä Naantalista Turkuun.

Tarkasteluvälillä 3 vanhempaa on käynyt perheasioiden sovittelussa ja vuoden alusta lukien yhteensä 7.